

Son vergi düzenlemeleri ve 2021'e etkileri

M. Fatih Köprü

Geçtiğimiz ay yayımlanan 7256 sayılı yasanın en çok tartışılan ve dolayısıyla gündemde olan konusu, mükelleflerin başta kesinleşmiş vergi borçları olmak üzere birçok kamu borçlarının (SGK, para cezaları vb) yapılandırılmasıydı. Nitekim başvuru süresi hâlâ devam ettiği için yine de gündemin ilk sırasında olmaya devam ediyor.

Bu yasada sadece yapılandırma yoktu tabii ki. Vergi yasalarında da birçok değişiklikler yapıyor. Bu hafta 7256 sayılı yasanın, borç yapılandırması ve varlık barışı dışındaki bazı önemli düzenlemeleri üzerinde duracağız.

Konaklama vergi ertelendi

2019 yılı sonuna doğru yapılan bir yasal düzenlemeyle "konaklama vergisi" hayatımıza girmişti. Buna göre otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafirhane, kamping, dağ evi, yayla evi gibi konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmeti ile bu hizmetle birlikte satılmak suretiyle konaklama tesisi bünyesinde sunulan diğer tüm hizmetler (yeme, içme, aktivite, eğlence hizmetleri ve havuz, spor, termal ve benzeri alanların kullanımı gibi) konaklama vergisine tabidir.

Bu vergi hiç uygulanamadan pandemi nedeniyle 2021 yılına ertelenmişti. Bu kez 7256 sayılı yasayla bir kez daha ertelendi. Bir değişiklik olmazsa 2022 yılı başından itibaren uygulanmaya başlayacak.

Geçici 67. madde uzatıldı

Gelir vergisi yasasının geçici 67. maddesi, menkul kıymet gelirlerinin stopaj yoluyla vergilendirilmesini düzenleyen hüküm, 2006 yılından beri uygulanıyor. Daha önce de birkaç kez uzatılmasına rağmen bu yılın sonunda uygulama süresi bitiyordu. 7256 sayılı yasa ile maddenin uygulama süresi 2025 yılı sonuna kadar uzatıldı. Yasayla ayrıca bu sürenin beş yıla kadar uzatılması konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki de veriliyor.

Foreks işlemlerde vergi kesintisi

Sermaye Piyasası Kurulu tebliğlerinde kaldıraçlı işlem; yatırılan teminat tutarı karşılığında, döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıkların kaldıraçlı olarak elektronik ortamda oluşturulmuş bir platformda alım satımı işlemleri olarak tanımlanıyor.

Banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla gerçekleştirilen kaldıraçlı alım satım (foreks) işlemlerinden elde edilen gelirler, kaynakta kesinti suretiyle vergilendirilmesi için geçici 67. madde kapsamına alındı. Ancak bu stopaj uygulaması 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren elde edilen gelirler için geçerli olacak.

Dolayısıyla yatırımcıların 1 Ocak 2021 tarihinden itibaren foreks işlemlerinden elde ettikleri kazançlar üzerinden, kazancın sağlanmasına aracılık eden banka ve aracı kurumlar tarafından stopaj yapılması gerekiyor.

Diğer istisnaların kesilen vergilere etkisi

Geçici 67. maddede, gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da dar veya tam mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması bu madde kapsamında yapılacak vergi kesintisini (tevkifat) etkilemediğine ilişkin hüküm yer alıyor. Bu hükmün uygulamasında, diğer kanunlarda vergi muafiyeti tanınan veya istisna tutulan gelirlerin geçici 67. madde kapsamında tevkifata tabi tutulup tutulmayacağına ilişkin ihtilaflar ortaya çıkıyordu.

Bu ihtilaflara son verebilmek amacıyla maddeye, “diğer kanunlarda yer alan istisna veya muafiyet hükümlerinin açık olarak kesinti suretiyle ödenen vergileri de kapsama almadığı durumlar dahil ibaresi” eklendi.

Yapılan düzenlemeyle, diğer kanunlarda açık olarak tevkif suretiyle kesilen vergileri de kapsayan bir istisna veya muafiyet hükmü mevcut olmadığı durumda, bu gelirlere geçici 67. madde kapsamında tevkifat uygulanacağı madde metnine eklenmiş oldu.

Kendi hisselerini alan şirketler

Yapılan düzenlemeyle, tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisse senetlerini geri almalarının belli şartlarla dağıtılmış kâr payı sayılması ve aşağıdaki esaslara göre hesaplanan tutarlar üzerinden %15 stopaj yapılması öngörülüyor. Yasanın gerekçesinde, bu suretle tam mükellef sermaye şirketlerinin kendi hisselerini iktisap etmek suretiyle vergisiz bir şekilde kâr dağıtımını yapmalarının önüne geçildiği ve şirket kârlarının dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın tevkif yoluyla alınacak vergiye ilişkin bir vergi güvenlik müessesesi ihdas edildiği belirtiliyor.

Buna göre söz konusu şirketlerin iktisap ettikleri kendi hisse senetleri veya ortaklık payları;

- Sermaye azaltımı yoluyla itfa etmeleri halinde iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutar sermaye azaltımına ilişkin kararın ticaret sicilinde tescil edildiği tarih,
- İktisap bedelinin altında bir bedel karşılığında elden çıkarmaları halinde iktisap bedeli ile elden çıkarma bedeli arasındaki fark tutar elden çıkarma tarihi,
- İktisap ettikleri tarihten itibaren 2 tam yıl içerisinde, sermaye azaltımı yoluyla itfa etmemeleri veya elden çıkarmamaları halinde, iktisap bedeli ile hisse senetlerinin veya ortaklık paylarının itibari değeri arasındaki fark tutar iktisap tarihinden itibaren 2 tam yıllık sürenin son günü,

itibarıyla dağıtılmış kâr payı sayılacak ve bu tutarlar üzerinde yüzde 15 oranında vergi tevkifatı yapılacak. Bu şekilde tevkif edilen vergilerin herhangi bir vergiden mahsup edilmesi de söz konusu olmayacak.

Payları ilk defa halka arz edilen kurumlar

Yasa uyarınca, kurumlar vergisi oranı, payları Borsa İstanbul Pay Piyasasında ilk defa işlem görmek üzere en az %20 oranında halka arz edilen kurumların kazançlarına 2 puan indirimli olarak uygulanacak. Ancak bu indirimli oran, paylarının ilk defa halka arz edildiği hesap döneminden başlamak üzere 5 hesap dönemine ait kazançlar için geçerli olacak.

Diğer taraftan söz konusu oran indirimi; bankalar, finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri için geçerli değil.

Bu düzenleme 1 Ocak 2021 tarihinden elde edilen kazançlara uygulanacak. Özel hesap dönemine tabi olan mükelleflerde ise 2021 takvim yılında başlayan özel hesap döneminin başından itibaren uygulanabilecekler.

MEB'e bilgisayar bağışları

KDV yasasında yer alan geçici bir madde uyarınca, Millî Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri ile bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetleri 2020 yılı sonuna kadar KDV'den istisnadır. Bu mal ve hizmetlerin, bağışı yapacak olanlara teslim ve ifası da aynı şekilde istisna olarak değerlendiriliyor. Bu kapsamda yapılan teslim ve hizmet ifaları için yüklenen vergiler, vergiye tâbi işlemler nedeniyle hesaplanan vergiden indirilebiliyor ancak indirimle giderilemeyen vergiler iade edilmiyor. 7256 sayılı yasayla bu istisnanın süresi 2023 yılı sonuna kadar uzatıldı.

Düşük faiz stopajlarında süre uzatımı

Son düzenlemelere de değinelim. Türk lirası cinsinden mevduatlara ödenen faizler ile katılım bankalarının katılma hesaplarına ödenen kâr payları üzerinden kesilen vergi (stopaj) oranları yıl sonuna kadar düşürülmüştü. 23 Aralık tarihli Cumhurbaşkanlığı kararı ile bu indirimlerin süresi 31 Mayıs 2021 tarihine kadar uzatıldı. Buna göre mayıs sonuna kadar açılan veya vadesi bu tarihler arasında yenilenen hesaplara ödenecek faizler ve kâr paylarına indirimli stopaj oranları (%5, %3 ve %5) uygulanmaya devam edecektir.

Düşük kira stopajı

Gerçek kişilerden, dernek veya vakıflardan yapılan gayrimenkul kiralari üzerinden kesilen vergi (stopaj) oranları yıl sonuna kadar yüzde 20'den yüzde 10'a düşürülmüştü. 23 Aralık tarihli Cumhurbaşkanlığı kararı ile bu oran indiriminin süresi de 31 Mayıs 2021 tarihine kadar uzatıldı. Buna göre mayıs ayı sonuna kadar yapılan gayrimenkul kira ödemeleri üzerinden %10 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılmaya devam edilecektir.

Bu yazı Ekonomist dergisinin 27 Aralık 2020 tarihli 34. sayısında yayınlanmıştır.

Bu makalede yer alan açıklamalar, yazarının konu hakkındaki kişisel görüşünü yansıtmaktadır. Makaledeki bilgi ve açıklamalardan dolayı EY ve/veya Kuzey YMM ve Bağımsız Denetim A.Ş.'ye sorumluluk iddiasında bulunulamaz. Mevzuatın sık değiştirilen ve farklı anlayışlarla yorumlanabilen yapısı nedeniyle, herhangi bir konuda uygulama yapılmadan önce konunun uzmanlarından profesyonel yardım alınmasını tavsiye ederiz.